

BRASSÓI LAPOK

P O L I T I K A I N A P I L A P.

Nyomda és kiadó hivatal

Brassó, Kapu-utca 60 szám. — Telefon szám 177.

ELŐFIZETÉSI DIJ.

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak üzleteiben

Felölös szerkesztő:

Dr. Vajna Gábor,
ügyvéd.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Értekezhetni:

d. e. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.

Telefon szám 177.

HIRDETÉSI DIJ:

3 hasábos garmondsor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr.
2 hasábos garmondsor 8 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyilttér sora 15 kr.

Hirdetések és nyilttéri cikkek díja előre fizetendő.

Egy kis szocializmus.

Brassó, aug. 8.

(z—y.) Munkásaink mindig beszélgetnek magukról. Abból a magasztos ünnepből, a melyet a fővárosban rendezett a hazafias kegyelet a Petőfi emlékének, e tekintetben szintén kivették a maguk részét. Vörös zászló, izgató feliratokkal rakott táblák, rendőrségi összekoczanás: így ünnepelték ők Petőfit.

Ez a botránykeresésre való nagy hajlandóság az, a mi a legtöbbnek ellenszenvet kelt a szocialisták eszméi iránt. A míg a szocialis eszmék nem hatoltak el az alsó nép körébe, jobban mondván, a míg a nép csak érezte terhe súlyát, de nem volt annyira felvilágosult, hogy azt megenni merészelte volna, a míg a szocialis eszmék csak a korszakot reformáló zsenik absztrakt tanításainak tárgyai voltak — addig a szocializmus megmaradhatott az ideális fogalmak tiszta körében. A viszonyok változtak és sokan érezték, többen pedig lent, mint a felső tizekben, hogy azok az elméletben igen szép tételek még szebbek volnának az életben megvalósítva. Mennyi csak ábránd ma is azok közül.

Rousseau észreveszi, hogy az ember szabadon született és még sem szabad, hogy sokan tartják magukat mások urának, pedig még inkább rabok, mint amazok, — és fölveti azt a kérdést, hogy miképen mehetett végbe ez a változás? A nagy filozófus nem tud rá megfelelni. De megfelel arra, hogy mi teheti ezt az állapotot törvényessé? A társadalmi rend, az a szentesített jog, mely alapot ad minden egyéb jognak. Hát a szocializmus a jogoknak ezt az alapját, a társadalmat akarja újra teremteni, megteremteni és szentesíteni egy új társadalmi rendszert, a melyben a jog fogalma egy legyen az egyenlőség fogalmával. Ha ezt a legradikálisabb szocialis ideát megvalósítani sikerülne, az állami élet elveszitené a mai karak-

terét, az államot a társadalmi szervezetlenség állapotára vetné vissza. Hanem hát ez az állapot sohasem fog bekövetkezni. Egyszerűen képtelenség volna. Azt azonban megteheti a szocializmus, a mint már nem egyszer megtette, hogy akadályokat gördítsen az állami célok megvalósítása elé. Ezzel a hatalmával okvetlenül számolni kell. És meg kell fontolni, hogy ha egyszer az az elem keres orvoslást a társadalom bajai ellen, a mely a társadalom terheit legjobban érzi, a földhöz ragadt, erkölcsi, lelkiében durva osztálya a társadalomnak, — meg kell gondolni, hogy ez a mindig lenézett és megvetett osztály, — vajon képes volna-e okos, célszerű módon javítani a bajain? Van-e neki más tegyvere, mint a durvaság, mikor jóformán minden jogokból ki van zárva! Kikeltünk a dinamit meg a tör ellen, vegyük hát elő mi nem sebb fegyvereinket. Igyekezék a társadalom bajait az orvosolni, a kinek arra a legtöbb és legjobb eszköze van — igyekezék azt tenni az állam. — Legtöbben elítélik a szocializmust, mentől többet gondolnak rá, annál inkább erőt vesz rajtuk az a meggyőződés, hogy a szocializmus a társadalom egy nagy megrázkodásának okozója lesz. De a szocializmus okainak orvoslásával nagyon kevesen foglalkoznak. Kétségtelenül elítélendő a szocialis eszméknek aljas eszközökkel való propagálása, a minő az is, ha ünnepeinket megzavarni akarják, — de hát ha elítéljük is őket ilyen szempontokból, a szocialis kívánalmak közül többen igazságát el nem tagadhatjuk. A töke ellen megindító nagy küzdelem annál hevesebb és annál nagyobb mérvű lesz, mentől kevesebbek kezében fog az összehalmozódni, mert a tömeg nyomora annál szélesebb lesz. Számolni kell azzal, hogy a szocialis eszmék iránti intenzitás éppen nem kifsok. Legtöbbször a szánalom annak alapja, az pedig a lélek nemes produktuma.

A szocialis eszme t. k. örök, mint minden, a minek az emberi ter-

mészet bázisa. Az ember törekvése az; sorsát megjavítani. Nemcsak a vagyonszerzés, abszolút egyenlőség, de a kisebb szocialis kívánalmak is, a a nyolczórás munkaidő és a többi, éppen az egyes sorsának javítását célozzák, mint a gyáros törekvése a maga érdekeit szolgálni a nagyobb munkaidő megállapítása által. Lehetőleg elhárítani a szocializmust kifejllesztő és gyarapító okokat, ez az állam feladata. Mi által volna ez elérhető? Először is úgy, ha az arra hivatott tényezők felfogják az államcélnek a közboldogításra irányuló lényegét s ha ugyanazon mértékkel szolgáltatják mindenkinek az állami élet közös előnyeit, hogy ha egyformán osztják meg terheit.

Ez fokozott mértékben meg van jelenlegi kormányunknál, melynek programjában főhelyet foglal el a munkásosztály helyzetének javítása, — s így a szocializmus falrafestett ördögétől társadalmunk nem tarthat.

Belföld.

Brassó, aug. 8.

Széll Kálmán miniszterelnök Bécsből visszaérkezve Rátótra, meghívásokat küldött a szabadelvű párt több előkelő tagjának, hogy velük a helyzetet megbeszélje. A vezető politikusok meghallgatása után Széll Kálmán Ischlbe fog menni s maga részéről is előterjesztést tesz a királynak.

Horánszky Nándor múlt vasárnap Széll Kálmán miniszterelnök látogatására Rátótra utazott.

A bethleni kerületben a választók jelölő értekezletén Bethlen Bálint grótot egyhangulag és közlekedéssel képviselőjelölté kikiáltották. Grót Bethlen a fölőszlatott nemzeti párthoz tartozott, jelenleg a szabadelvűpárt tagja.

Barcsay Domokos orsz. képviselő múlt vasárnap tartotta beszámolóját Bánffy-Hunyadon.

Remete Lunka krassó-szörénymegyei község jegyzőjét Gyermek Mihályt, az ablakon keresztül lelőtték. Két oláh parasztot, a kiket a tett elkövetésével gyanúsítanak, letartóztattak.

Igazfólván Krassószörény megyében egy telepes jókora aranytekercset talált, a melyről az a nézet van elterjedve, hogy Rózsa Sándor rablott kincseiből ered.

Külföld.

Brassó, aug. 8.

Eresébet királyné lelkiüdvéért szeptember 11-én a bécsi hofburgban gyászistentisztelet lesz, a melyen részt vesz a király, valamint a Bécsben jelenlévő kir. hercegek.

A szalzburgi tüntetések a 14 §. ellen még mindig tartanak. Eddig husz embert tartóztattak le.

A belgrádi rögtönítélő bíróság a felségsértésben való bűnrészességgel vádolt foglyok közül hetet felmentett.

Páris közelében levő pályaudvaron vasárnap este óriási vasuti katasztrófa történt. Az express-vonat hibás váltóállítás következtében beleütközött a szembe jövő express-vonatba. A szerencsétlenségnek eddig 17 halottja és 53 sebesültje van. Minden jel arra vall, hogy a borzalmas katasztrófát mulasztás okozta.

A Dreyfus-pör tárgyalása tegnap délelőtt Rennes-ben megkezdődött. A fegyháztól a gymnásiumig vezető utat, a hol a tárgyalás folyik, s a melyen Dreyfust zárt kocsiban vitték, — a katonaság elzárta. A tárgyalás tegnap délelőtt tanukiballgatással kezdődött.

Jönnek a tüzoltók.

Brassó, aug. 8.

Még csak egynehány nap és itt lesznek a tüzoltók. Az ország minden vidékéről eljönnek ide. Kongresszust, ünnepet és gyakorlatokat tartanak itt. Megbeszélnek a tüzoltóság bajait, a tüzoltás módját, megünnepelik a brassói tüzoltóság 25 éves jubileumát s rendeznek nagyszerű gyakorlatokat, melyek

ket megbámulhat a világ. A kis-gyakorlótéren már ott is mered a magas ugróemelet, a honnan bátor tüzoltók alá tognak ugrani a kiterített ponyvába. A rendezőség, a mint tudjuk, lázas iparkodással keresi a szállásokat az érkező tüzoltók számára. Reméljük is, hogy a ki csak teheti, átengedi egy-egy üres szobáját a tüzveszedelem jeles orvosainak, a kik még daliások és elegánsak is egyuttal.

Az ünnepi program, a mit a kongresszus idejére összeállítottak, egészen jó. Van benne minden: ünnepi fogadás, szerezénád, felvonulás, zászlószentelés, banket, kirándulás, sőt még kongresszus is. Augusztus 15-én a társaság Sinajába is átrándul, úgy halljuk különvonaton, a mi szép kedvezés az államvasutaktól.

Mindenestre élénk élet vár a kissé álmos Brassóra. Élénk és érdekes élet néhány napig. Káprázatos színek és zürzavaros hangok fogják betölteni a levegőt. Ám a szívekben azon jóleső érzés fog uralkodni, hogy Magyarország összes tüzoltói itt vannak, magyar szó fog hangzani élénken, hangosan utcákon, tereken. A szászok és magyarok egy kicsit megint barátkoznak, hogy aztán ne tudjanak egymásról semmit. — Mert az utóbbi időben nagyon is divatos lett: ma csókolódzni, holnap verekedni, aztán újra csókolódzni s újra verekedni. Vajjon mikor jön el az örök csókok országa?

A tüzoltó kongresszus programját lapunkban már közöltük volt egy ízben. A közeledő ünnepélyek alkalmából czélszerűnek tartjuk az ünnepi programot teljes szövegében újból közölni, hogy abból olvasóink tájékozást nyerjenek.

Ünnepi program.

Augusztus 12-én. A vendégek fogadtatása.

Beszállásolás.

Este 7 órakor szerenade.

8 órakor ismerkedés a lövöldében.

Augusztus 13-án. Reggel 7 órakor gyülekezés a tornaiskolában.

Diszfelvonulás: ev. leányiskola, lópiac, főtér, kolostor-utcza, Rezsőkörút, kapu-utcza, főtér, hirscher-utcza, árvaház-utcza, torna iskola.

Zászlószentelés a tornaiskolában.

A brassói önkéntes tüzoltó-testület diszgyakorlata.

25 éves tüzoltók feldiszipítése a polgármester által.

A brassómezei tüzoltók diszmenetele a vendégek előtt.

Déli 1 órakor diszzebéd a vigadóban.

Délután 4 órakor az orsz. szövetség választmányának ülése: Igazgatósági ülés, választmányi ülés, az orsz. segély-egyesület közgyűlése a városház tanácstermében.

Este zeneestély az iparegyleti kertben.

Augusztus 14-én. Reggel 7 órakor a tüzoltóság versenygyakorlata a gyakorlótéren.

11 órakor a brassói önkéntes tüzoltó-testület jubileumi ülése a tanácsháztermében.

3 órakor gyakorlati felolvasások. A juri ülése.

5 órakor kirándulás a tramvayon Noába, zeneestély Eliziumban.

Augusztus 15-én. Reggel 7 órakor: az igazolványok átadása a városház kis-termében.

8 órakor orsz. tüzoltó-nagygyűlés avárosház nagy üléstermében.

A díjak kiosztása.

2 órakor: Kirándulás Sinajába.

Bucsuestély.

HIREK.

Brassó, aug. 8.

— Személyi hir. K a k u j a y Károly kir. tanfelügyelő három havi szabadságra elutazott városunkból.

— Áthelyezés. Az igazságügyminister Szóke János brassói járásbírói al-

A „Brassói Lapok“ tárczája.

Petőfiről.

— A „Brassói Lapok“ eredeti tárczája. —

Soha ki nem alvó lángok törnek az ég felé az ismeretlen sírból, melyben Petőfi Sándor alussza a halhatatlanság álmait. Vajjon mit álmodhatik odalent a költő, a kinek lángelméjének tüze nál millió ember érzése tisztul meg?

Sokszor elgondolkodom a fölött: kinek énekelt ő inkább: a szerelmeseknek? a hazafiaknak? vagy a forradalmároknak? Hajlandó vagyok ahhoz a nézethez csatlakozni, hogy a forradalmároknak. Ezeknek a világ teremtményével egy idős és minden történelmi esemény alkalmával föl-föl tűnedező szilaj apostoloknak, a kik egyaránt hordozzák kebelükben a világmegváltozást és megrontását. Nincs eszme, mely jobban magával tudná ragadni az embert, mint a forradalmi. Nincs tűz, mely szívet és lelket jobban megperzsel, mint a forradalom. Petőfi, a ki mindenben az abszolút érzések embere volt, a forradalomról dalolva, emelkedett ihletének zenithéig.

Egyébként azt hiszem, hogy a Petőfi-ol keletkezett irodalom egyetlen olyan mű-

vet sem produkált, melyből tisztába tudnánk jönni a költő egyéniségével. A legtöbb Petőfi biográfia csak arra alkalmas, hogy fogalmat tudjunk magunknak alkotni Petőfiről. Azt mondják, hogy az élet- és jellemrajz, melyet Gyulay Pal, a jó költők elkeseredett ellensége, irt Vorosmartyról, tökéletes. Tagadhatatlanul igen tartalmas költő és nemes költői egyéniség volt Vörösmarty, de ő ugyanegy maradt minden művében. Ez persze nem hiba, de Gyulay feladatát rendkívül megkönnyítette. Petőfi más a szerelmes verseiben, más a hazáról írtakban és más, ő egészen más a forradalmiakban. Annyira más, hogy csak az öregek iránti kötelező tisztelet tart vissza annak fejtegetésétől, hogy Petőfi, ha ma élne, internacionális költő lenne, soha meg nem békülő harczosa a szocializmusnak. Nos hát, ilyen egyéniségről a stilsztikai tankönyvekben tanított biográfiát írni nem közönséges feladat. A ki tudni akarja, hogy hogyan élte belső világát és ki volt Petőfi Sándor, az ne tegyen mást, mint olvassa az ő költeményeit, olvassa, forgassa azt a megbecsülhetetlen értéket, melyet hét-nyolcz keserves esztendő alatt szívével összeforrott lelkének kincsés bányájából kiaknázott és nemzetére hagyott. A mit Petőfi érzett és tudott, azt mind megírta költeményeiben, semmi sem maradt előttünk rejtély, a mi gondolat benne meggyőződéssé vált.

Az irodalom tudósai és tanítói ennek dacára sem tudnak róla jellemrajzot alkotni, mely a Petőfi költeményeinek szellemébe behatolni tudó olvasót kielégítse. S én tudom, hogy kihívom magam ellen a kritikát, ha ennek egyik nagy okául azt hozom fel, hogy a kritikusok és életrajzírók nem foglalkoztak érdem szerint Petőfi legnagyobb és legnagyobb szerűbb költeményével, az Apostollal. Mintha nem is irta volna, olybá veszik.

Hallottam olyan kijelentést, hogy Petőfi legjobb költeménye a «Falu végén kurta kocsmá». Ugyanez az ur, mikor az Apostollal kértem a véleményét, hidegen vállat vont. Igazán sajnós és fölötte bosszantó, hogy a magyar értelmiség között akadnak, kik a mi legnagyobb költőinket ennyire félreértik. — Ebből látszik, hogy sem az iskolában, sem az életben nincs alkalmuk Petőfivel helyesen foglalkozni.

A mindenk által kicsinyített Apostol a világ legnagyobb szerűbb költeménye. Gyönyörűbb bibliája soha sem lesz a forradalmároknak. A sok ráfogás közül, melyekkel az Apostolt elhalmozzák, a leghathatósabb az, hogy Petőfi még ifju, kiforratlan korában írta s ehhez képest az Apostol is magán viseli a kiforratlanság jellegét.

Micsoda nevetséges vád! Huszonötödik évében volt Petőfi, mikor e művét megte-

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek. Főnyeremény 50.000 korona értékben

és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen
1006 nyeremény 100.000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja Budapesten: a „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V. Dorotya-utca 8., vagy Szegeden a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzintézetek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt
Egy hasonértékű szegedi mintasze-
rűen berendezett tanyai gazdasággal
is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899.
szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárúító helyeken.

Viszontelárúítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági egyesületek Országos Szövetségéhez
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

12071/899.

Nyilvános árverési és ajánlati tárgyalás

A Földvár község határán a Barca folyó mentén a cukorgyár közvetlen közelében fekvő, Brassóváros tulajdonát képező, a földvári 2183 sz. tjkvben 1201, 1202, hrsz. (1314 és 1315 tag hrsz.) alatt bejegyzett, 15 kat. hold 472⁰ kiterjedésű ugynevezett officios-réteknek 1600 frt kiküldetési ár mellett leendő eladása céljából hétfőn f. é. szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor szóbeli és írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni a városi szati hivatalban.

Venni szándékozók az ajánlati, árverési és szerződési feltételeket a városi gazdasági hivatalban a délelőtti órák alatt az árverés és ajánlati tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Brassó, 1899. évi augusztus hó 2-án. 383 (1-2)

A városi tanács.

Több mint ötven év óta sikerrel használtatik!

Az
ESZEKI SPITZER-KENŐCS

és az
Eszéki SZALVATOR-SZAPPAN

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentul is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J-féle

gyógyszertárában készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat

valamint az összes bőrtisztálanságokat biztosan eltávolít

- 1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 30 kr
- 1 üveg valódi Spitzer-mozsdóvíz 40 kr.
- 1 drb. valódi Salvator-szappan 50 kr.
- 1 doboz valódi lyoni rizspor
- 3 színben . . . 50 kr. és 1 ft.
- 1 tégely kézpaszta 60 kr

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni. 151 (1 20)

Brassóban kapható: Roth Victor medve gyógyszerár,
Jekelius, Hornung, Schuster, Klein és Kugler gyógyszerész
uraknál.

A n. é. közönség b. tudomására adom, hogy
kenyer és sütemény

pék üzletemet

a lópiacszől aug. 2-ika óta Hirscher u. 4 sz. alá
helyeztem át. 375 (1-3)

Kiváló tisztelettel

Dieners János.

Erdélyi természetes borok!

!! A borfogyasztó t. közönség különös figyelmébe !!

Kedvező bevásárlásaim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb bor-vidékekről való tiszta természetes erdélyi borokat — u. m.

kitűnő asztali és csemege borok palaczkok és hordókban

— legolcsóbb árak mellett ajánlhatom.

Nagyobb vételnél árendedmény és díjtalan házhoz való szállítás.

Palaczkok vétel árban visszavétetnek.

Kapható a raktáramban, Bolonya, Kut-u. 13.

továbbá a fióküzletemben, O-Brassó Hosszu u. 30,

és a Gabel-féle schwechati sörcsarnokban.

Becses pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

NEUSTÄDTER KÁROLY

Iroda: Bolonya, Kut-utca 13. sz. Telefon szám 185.

Erdélyi természetes borok!